

Základní škola Vsetín, Rokytnice 436

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE
NA OBDOBÍ 2022 – 2025

Základní údaje o škole

název: Základní škola Vsetín, Rokytnice 436

adresa: Michala Urbánka 436, 755 01 Vsetín

IČO: 60990457

telefon: 571 412 772; 733 678 877

e-mail: skola@zsrokytnice.cz

www stránky: zsrokytnice.cz

ředitel školy: Mgr. Hynek Hromada

zástupkyně ředitele: Mgr. Tomáš Dopita

školní metodici

prevence: Mgr. Martina Bartošková – ŠMP pro 1. stupeň
Mgr. Bohuslav Sedláček – ŠMP pro 2. stupeň

výchovná

poradkyně: Mgr. Dita Homolková

zřizovatel: Město Vsetín, Svárov 1080, 755 01 Vsetín

Specifika a charakteristika školy

Popis školy

Základní škola Vsetín, Rokytnice 436, příspěvková organizace, má mnohaletou tradici. V roce 2019 jsme oslavili 40. výročí založení. Je úplnou základní školou s devíti postupnými ročníky na prvním i druhém stupni.

Škola se nachází v klidné části města Vsetín. Velkou část žáků tvoří děti z nedalekého sídliště. Některé děti dojíždí do naší školy z okolních obcí. Momentálně školu navštěvuje 454 žáků. Škola sdružuje základní školu, školní družinu, školní klub a školní jídelnu. Ve škole pracuje 34 pedagogů, 6 vychovatelek a 10 asistentů pedagogů.

Od školního roku 2007/2008 vyučujeme podle vlastního **školního vzdělávacího programu**.

Škola profiluje ve dvou specifických oblastech – informační a komunikační technologie a přírodovědné předměty a ekologie. Informatika je vyučována od 4. ročníku. Od roku 2021 škola začala využívat nové prostory vybudované v rámci projektu zaměřeného na podporu polytechnického a přírodovědného vzdělávání. Díky tomuto projektu zavádíme nový předmět polytechnika, ve kterém kromě ručního dřeva obrábění budou žáci využívat polytechnické dílny vybavené CNC i konvenčními obráběcími stroji, na kterých se naučí základům programování v CAD.

Hodinová dotace přírodovědných předmětů je posílena zejména v oblasti praktických dovedností formou laboratorních prací nebo projektové činnosti. Žáci v těchto hodinách využívají širokou škálu moderních pomůcek, digitálních měřících sad a zařízení. Environmentální vzdělávání využívá rokytnická škola jako nástroje k doplnění, zefektivnění a zatraktivnění vzdělávacího procesu. Vztah k životnímu prostředí je u žáků budován již od 1. ročníku prostřednictvím tematicky zaměřených dnů. Starší žáci mají možnost intenzivního zapojení do mnoha projektů, často s mezinárodní působností např. Světová škola, GLOBE, Fair Trade, Edison a dalších. V celosvětovém projektu GLOBE každoročně sestavujeme týmy žáků, které na tradičním setkání aktivních škol GLOBE GAMES veřejně prezentují závěry své celoroční vědecké práce. Někteří naši vyučující jsou lektory Badatelsky orientované výuky. Při výuce matematiky se postupně snažíme využívat metodu Hejného a další názorná prostředí např. Abaku. Prezentační dovednosti rozvíjíme v mnoha předmětech, zejména pak zapojením žáků do celostátní soutěže prezentiády, v níž naše týmy dokázaly opakovaně uspět i v celostátním kole. Již pět let úzce spolupracujeme se sdružením MENSA ČR a nadaní žáci mají možnost navštěvovat klub MENSA, který funguje při škole. V roce 2013 škola navázala užší spolupráci s

Valašským hokejovým klubem a společnou součinností hokejového oddílu a školy se snažíme vytvářet vhodné podmínky pro skloubení školní docházky a tréninkového cyklu začínajících hokejistů již od prvního ročníku. Jsme aktivní v projektu Sportuj ve škole, kdy s dětmi pracujeme na pohybové průpravě během jejich pobytu ve ŠD. Zapojením do projektu SONIAA, ve spolupráci s FTK UP Olomouc, již několik let spolupracujeme na výzkumu a sledujeme prostřednictvím digitálních krokoměrů pohybovou aktivitu našich žáků, čímž se je snažíme motivovat ke zdravému životnímu stylu. Systematicky se věnujeme interpersonálním vztahům ve třídě a osobnostní asociální výchově, na I. stupni využíváme ucelené metodiky Ziphyho a Jablíkovi kamarádi, dále využíváme metodiky společnosti Jeden svět na školách, kterou naši vyučující rovněž lektorují. Aktivní pedagogy máme i v programu Tvořivá škola, kde se zaměřují na metodickou oblast výuky matematiky. Již tradiční aktivitou, na kterou se všichni těší, se stalo každoroční pořádání Školního plesu, který organizují děti navštěvující školní klub a školní parlament. Revitalizovaná školní zahrada je uzpůsobena terénní výuce ekologie, přírodovědných předmětů, pěstitelství, ale i výtvarné výchovy či dalších předmětů. Svě zázemí zde nacházejí rovněž děti v době pobytu ve školní družině, která má celkem pět oddělení s kapacitou 150 dětí. Vzahradě hospodaříme s dětmi metodami šetrnými k přírodě, bez umělých hnojiv, chemických postřiků a rašeliny. Za tento počín jsme v roce 2013 získali certifikát "Přírodní zahrada". Již mnoho let v naší školní přírodní zahradě pěstujeme bylinky, koření, zeleninu, ovoce, květiny, ve sbírce máme i původní odrůdy obilnin a dalších rostlin tradičně pěstovaných na Valašsku. Velkou většinu z nich sami množíme zvláštního osiva, které rádi nabídneme veřejnosti z banky semínek v rámci projektu Semínkovna. Velkému zájmu mezi žáky se těší zejména zpracování jablek při rokytnickém moštování a štrůdlování. Škola věnuje pozornost dalšímu vzdělávání našich pedagogů a plánování jejich osobního rozvoje s cílem vést výuku tak, aby v hodinách byly co nejvíce aktivní děti a učitel se stavěl do role průvodce či mentora.

Ve škole funguje **školní klub**, který chápeme nejen jako útočiště a klidný kout pro žáky, ale zejména jako prodlouženou ruku prevence. V rámci školního klubu nabízíme žákům řadu různorodých zájmových činností.

Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči probíhá různými formami. Komunikace s rodiči probíhá různými cestami a z našeho pohledu je to jeden ze zásadních momentů, díky němuž se nám částečně daří eliminovat problematiku **záškoláctví**.

Třídní schůzky se uskutečňují průměrně dvakrát ročně, informační odpoledne se stejnou frekvencí. Každoročně u nás probíhají tzv. **tripartity**, kdy se setkávají třídní učitel, rodiče a žák při individuálním pohovoru. Jedná jak společné vyhodnocení chování a prospěchu žáka, ale také o navázání, udržení nebo prohloubení spolupráce a zjištění cílů na daný školní rok. Kromě toho mohou rodiče

navštívit školu kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícími nebo komunikovat s vyučujícími prostřednictvím systému Komens. Jelikož považujeme kontakt s rodiči za velmi důležitý, snažíme se s nimi setkávat co nejvíce. Každý rodič má možnost vidět se s vyučujícími minimálně 4x-5x ročně, z toho alespoň jednou společně i s dítětem.

Každá rodina našich žáků obdrží jednou do roka školní zpravodaj a i tímto způsobem se tedy může seznámit se životem školy. Rodiče i veřejnost jsou o činnosti školy informováni také na webových stránkách školy (zsrokytnice.cz).

Ve škole pracuje **Školská rada** v počtu 6 členů. 2 zástupci jsou jmenováni zřizovatelem, 2 zástupci zvolení z řad zákonných zástupců žáků a 2 členové zvolení jako zástupci pedagogických pracovníků.

Při škole pracuje též **Spolek rodičů** jako občanské sdružení rodičů. Orgány Spolku rodičů jsou třídní důvěrníci a plénium. Plénium volí výbor, předsedu a revizní komisi. Pravidelně pořádá sběr starého papíru a školní ples. Zisk z těchto akcí věnuje škole. Z těchto peněz a z peněz získaných výběrem příspěvků pomáhá žákům hradit např. dopravu na školu v přírodě, lyžařský kurz, exkurze nebo divadla a koncerty. Nakupuje sportovní vybavení a knihy sloužící jako odměny pro žáky. Spolek rodičů se také finančně podílí na realizaci některých preventivních aktivit.

Spolupráce s rodiči funguje také v součinnosti se **školní družinou**, která pořádá mnoho aktivit cílených na děti a rodiče – mimo jiné to jsou *Karneval*, ...**(doplnit)**

Základní charakteristiky školní preventivní strategie

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy. Je východiskem pro tvorbu preventivního programu školy. Preventivní strategie školy vychází z potřeb žáků a podmínek školy a vyjadřuje intence pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování. Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům spojeným s rizikovým chováním, případně minimalizovat jejich dopad a zamezit jejich šíření.

Cílem školní preventivní strategie je snižovat a zabraňovat výskytu rizikového chování žáků školy.

Prostředkem je odstraňování podmínek pro existenci a rozvíjení rizikového chování prioritně ve školním prostředí a to všemi dostupnými způsoby od vhodné organizace výuky, nabídky žádoucích volnočasových aktivit (sport) až po výkon dohledu nad žáky a působení/tlak na rodinné prostředí žáků.

Smyslem prevence je předcházet patologickému chování i jeho možnému opakování. Základem prevence je zejména výchova žáků základní školy ke zdravému životnímu stylu a k osvojování pozitivního sociálního chování.

Základním organizačním elementem prevence rizikového chování na naší škole jsou třídnické hodiny, jejichž cílem je podpora rozvíjení zdravých vztahů mezi dětmi a též mezi třídním učitelem a žáky. V dovednostech pro vedení třídnických hodin se učitelé pravidelně vzdělávají.

Prevence rizikového chování je přitom cílena nejen do samotného vyučování, ale i do zájmových útvarů, práce školní družiny, sportovních kurzů, škol v přírodě, výletů, exkurzí apod. Preventivní témata prolínají všemi oblastmi práce a života školy.

Konkrétním úkolem preventivní práce je především snižovat počet vyskytujících se negativních jevů, posilovat u žáků školy odpovědnost za svůj život a zdraví, účinně bránit vzniku a potírat všechny projevy šikany mezi žáky, minimalizovat riziko závislosti. To všechno je přitom založeno na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy.

Personální zajištění prevence rizikového chování

Metodici prevence

Na škole působí dva metodici prevence. Komunikují s učiteli v oblasti primární prevence, sbírají podněty, v případě vzniklého problému dávají podněty k možné nápravě. Koordinují společně aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, setkávají se i se žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Předávají odborné informace o problematice rizikových projevů chování, o preventivních projektech a programech ostatním pedagogickým pracovníkům školy.

Metodici prevence spolupracují s třídními učiteli, jsou jim oporou, v případě potřeby vedou společně s třídními učiteli konzultace s dětmi, rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci. Jedná se sociálním odborem a konzultuje problémy s odbornými pracovišti SPC, PPP.

Třídní učitelé

Třídní učitelé jsou klíčovými aktéry prevence rizikového chování. Realizují pravidelně třídnické hodiny, skrze něž podporují rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy. Sledují vztahy mezi žáky, dbají na utváření a dodržování pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem. Spolupracují se školním metodikem prevence jak při realizaci preventivních aktivit a programů, tak při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě. Též získávají a udržují si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

Ředitel školy a vedení školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování u žáků. Sleduje problémy v kontextu celé školy, činí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů. Vytváří vhodné podmínky pro realizaci preventivních aktivit (materiální, personální, časové) a spolupracuje s poradenským týmem.

Ostatní pedagogičtí pracovníci

Ve výuce svých předmětů provádějí primární prevenci. Spolupracují na realizaci preventivních aktivit. Spolupracují při realizaci volnočasových aktivit.

Stanovené cíle školní preventivní strategie

Dlouhodobé cíle primární prevence

Domníváme se, že základy preventivního působení jsou dány klimatem školy, které vychází ze vztahů a komunikace mezi pedagogy. Právě proto se chceme zaměřit na posílení pozitivních vztahů v pedagogickém sboru.

Jako další dlouhodobé cíle jsme stanovili:

- vytváření pozitivního sociálního klimatu třídy
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- podpora zdravé sebeúcty dětí
- prevence vyhoření pedagogů a podpora jejich duševního zdraví
- výchova žáků ke zdravému způsobu života

Střednědobé cíle primární prevence

- vybírat efektivní programy primární prevence
- vzdělávat pedagogy v oblasti vedení třídnické hodiny, práce třídního učitele s třídním kolektivem a řešení konfliktních situací mezi žáky
- uplatňovat preventivní aktivity a programy speciálně zaměřené na jednotlivé rizikové skupiny žáků,
- realizovat systém aktivit zaměřený na vedení žáků k vzájemné pomoci a ohleduplnosti,
- realizovat systém aktivit zaměřený na zvyšování zdravého sebevědomí a sebehodnocení,
- realizovat systém aktivit zaměřený na smysluplné trávení volného času,
- realizovat systém aktivit zaměřený na osvojení si konstruktivního zvládání konfliktů a zátěžových situací,
- realizovat systém aktivit zaměřený na vytváření postojů proti rasismu, antisemitismu a xenofobii.

Krátkodobé cíle

- naplňovat minimální preventivní program pro daný školní rok.
- nabídnout žákům účast na kroužcích a mimoškolních zařízeních pro volný čas
- šetření vztahů ve třídách, jejich vyhodnocování, rozbor se třídou na třídnické hodině
- pravidelně oceňovat pozitivní projevy dětí v různých oborech a oblastech
- informovat rodiče o možnostech získávání informací a rad v oblasti prevence rizikového chování žáků v rámci konzultačních hodin
- zvat rodiče na pravidelné třídní schůzky a konzultace
- identifikovat projevy možného výskytu forem rizikového chování, snažit se včas reagovat na vzniklé situace, spolupracovat s rodiči a dalšími organizacemi
- využívat odbornou literaturu a internet k prohlubování znalostí z oblasti prevence rizikového chování žáků

Rizikové chování, na které je zaměřena primární prevence

- záškoláctví;
- šikana, agrese, kyberšikana, násilí, divácké násilí;
- rasismus, xenofobie;
- vandalismus;
- kriminalita, delikvence;
- závislostní chování;
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- závislost na politickém a náboženském extremismu (negativní působení sekt...);
- netolismus (virtuální drogy – počítače, televize...);
- gambling (patologické hráčství);
- rizikové sexuální chování;
- poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie);
- sebepoškozování;
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě;
- rozpoznání a intervence v případech domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání, ohrožování mravní výchovy mládeže;

Specifická prevence

Specifická prevence zahrnuje aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se zejména o:

- všeobecnou prevenci, která je zaměřena na všechny žáky,
- selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat rizikové chování a sklony k němu;
- indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

Nespecifická prevence

Nespecifická prevence je realizována všemi pedagogy školy, kteří v rámci výuky naplňují témata týkající se prevence rizikových projevů chování. Klíčové oblasti jsou:

- oblast zdravého životního stylu (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity),
- oblast společenskovední (komunikace, sociální dovednosti a kompetence),
- oblast přírodovědná (biologie člověka, biologické účinky drog a kouření, chemie),
- oblast výchovy ke zdraví a výchovy k občanství (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, zdravý vývoj a příprava na život),
- oblast sociálně-právní (právní aspekty užívání, přechovávání a distribuce drog, práva dítěte, reklama a její cíle),
- oblast rizikového chování (postoj společnosti ke zneužívání drog, kriminalita a delikventní chování, šikanování, rasismus).

Efektivní výuku podporujeme exkurzemi, besedami, návštěvami kulturních a společenských center a akcí.

Nespecifická prevence zahrnuje dále veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování, zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a

jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Formy práce

- spolupráce vedení školy a pedagogického sboru (informační schůzky, porady, předmětové komise)
- spolupráce rodiny a školy, třídní schůzky, konzultační hodiny
- spolupráce školy s dětským lékařem, PPP, SPC, SVP, s orgány sociálně právní ochrany dětí /OSPOD/ , vč. využívání systému včasné intervence, s Policií ČR, soudy apod., PPP, SPC, SVP a ostatními organizacemi
- vzdělávání a proškolení pedagogů v oblasti prevence, nabídka pro rodiče i veřejnost
- preventivní práce ve vyučování
- pravidelné sledování školní docházky, kontrola omluvenek
- sledování psychického a fyzického stavu žáků (agresivita, smutek, vyčleňování z kolektivu, původ zranění apod.)
- včasné řešení vandalismu, agresivity a šikany, potírání symboliky extrémistických organizací
- podpora školních žakovských aktivit (školní soutěže, sportovní turnaje apod.)
- podpora ostatních volnočasových aktivit žáků školy (kroužky, olympiády, soutěže, besídky
- projektové dny a tematicky zaměřené dny
- výstupy z pedagogických rad
- využití sociometrických metod ve třídách

Realizace cílů

Aktivity vzhledem k žákům

- možnost konzultací se školními metodiky prevence a všemi pedagogickými pracovníky,
- pravidelné i mimořádné třídnické hodiny,
- programy zaměřené na rizikové chování,

- nabídka volnočasových aktivit,
- účast žáků na vhodných kulturně vzdělávacích a sportovních akcích, výletech, exkurzích,
- možnost vyjadřovat se a vznášet podněty prostřednictvím školního parlamentu,
- adaptační programy,
- aktivity organizované pro žáky v průběhu školního roku mimo vyučování představují aktivity školní družiny a školního klubu,

Aktivity vzhledem k pedagogům

- další vzdělávání školních metodiků prevence a ostatních pedagogů ve vhodných kurzech pořádaných odbornými pracovišti a v rámci DVPP,
- spolupráce mezi školními metodiky prevence a pedagogy navzájem,
- vzájemná pomoc pedagogů při řešení problémů (rady, nápady, materiály,
- inspirace...),
- intervizní setkávání pedagogů při řešení konkrétních problémů žáků,
- pravidelné schůzky pro pedagogy obou stupňů,
- poradenská činnost školních metodiků prevence
- možnost využívat publikace ze školní knihovny a jiné materiály k prevenci rizikového chování

Aktivity vzhledem k rodičům

- pořádané třídní schůzky, informační odpoledne, tripartity,
- v případě potřeby uspořádání mimořádných třídních schůzek za účasti
- vedení a školních metodiků prevence
- možnost konzultací se školními metodiky prevence a případně dalšími pedagogickými pracovníky, při kterých rodiče mohou individuálně probrat problém a vyhledat pomoc, případně být odkázáni na odborníky na mimo školu,
- v průběhu školní docházky pravidelné poskytování informací o prospěchu a
- docházce v žákovské knížce či při osobním nebo telefonickém spojení v případě problémů,

- prostřednictvím webových stránek a systému Bakaláři možnost sledovat aktuální dění ve škole, připravované a uskutečněné akce apod.,
- individuální konzultace pro zákonné zástupce žáků, u kterých je podezření na experimenty s návykovými látkami či výskyt jiného rizikového chování
- možnost podílet se na chodu školy prostřednictvím sdružení rodičů a školské rady,

Závěr

Z preventivní strategie školy vychází každoročně připravovaný a realizovaný Minimální preventivní program, který aktuálně reaguje na potřeby školy a žáků.

Problematika rizikového chování je rozpracována také ve školním řádu a školním vzdělávacím programu.